

AKTUÁLNÍ NÁBOŽENSKÁ SITUACE V ČR

Kdo nás potřebuje, ten si nás najde, komentují církve obří ztrátu oveček

Mladá fronta dnes (15. prosince 2011)

Úbytek věřících nás nepřekvapuje, reagují největší církve na výsledky sčítání lidu. Z části to přičítají vlažnému vztahu lidí k organizacím. Odborníky zaujal počet obyvatel, kteří v něco věří, ale nehlásí se k žádné církvi. Upozorňují i na téměř pětimilionovou masu, která kolonku "náboženství" zcela ignorovala. Největší počet "oveček" sice má i nadále římskokatolická církev, oproti poslednímu sčítání lidu v roce 2001 si výrazně pohoršila. Tehdy se k ní hlásilo 2,7 milionu lidí, nyní jen milion. K čerstvým výsledkům sčítání se Česká biskupská konference slíbila vyjádřit večer v tiskovém prohlášení.

Druhou nejpočetnější zůstává Českobratrská církev evangelická. Hlásí se k ní 52 tisíc lidí, před deseti lety to bylo 117 tisíc. "Pochopitelně to člověku radost neudělá, ale s poklesem jsme počítali a zase se tak moc neděje. Kdo církev potřebuje, tak si nás najde," nepropadá skepsi synodní senior církve Joel Ruml. Pokles předpokládala i třetí nejpočetnější církev v zemi, Církev československá husitská. Zatímco před deseti lety se k ní hlásilo 99 tisíc lidí, letos to bylo už jen 39 tisíc.

"Souvisí to s celkovým trendem týkajícím se tradičních křesťanských církví. Pokles je dán i tím, že téměř polovina obyvatel na otázku náboženské víry neodpověděla a chápala ji jako dobrovolnou," komentoval výsledky sčítání patriarcha církve Tomáš Butta s tím, že v interních statistikách církev eviduje kolem 70 tisíc lidí, kteří se k ní hlásí a finančně ji podporují.

Představitelé církví se shodují, že do výsledků sčítání se promítl rezervovaný vztah lidí k institucím. "Zvláště mladší lidé nemají důvěru k organizacím. Církve považují za organizace, ale současně hledají hlubší životní smysl," uvádí Butta. Podle Rumla výsledky sčítání ukázaly trend posilování individualismu a vytváření si vlastní víry.

Některé věřící mohlo odradit i jednání státu s církvemi o majetkovém narovnání, domnívá se předseda Ekumenické rady církví Ruml. "Církve můžou být obviňovány, že do toho jdou moc neústupně," přemýšlí. Odborníci upozorňují na fakt, že sedm set tisíc lidí uvedlo, že věří, ale nepřihlásilo se k žádné z církví. Při minulém sčítání tato kolonka chyběla. Také je zaujalo, že se k víře vůbec nevyjádřilo téměř pět milionů lidí, přičemž v roce 2001 to byl necelý milion. "To je obrovský rozdíl, to jsem nečekal, že tam bude takový skok," říká sociolog náboženství Jan Spousta.

Útlum církví jej nepřekvapil. Tradiční české církve se podle něj zakonzervovaly ve stavu před zhruba sto lety. "Jejich členská struktura je přestárlá, v mladších generacích už k tomu lidé nenajdou cestu. Necítí, že by jim zavedené církve daly odpovědi na otázky, které si kladou," tvrdí Spousta.

Religionista Ivan Štampach z Univerzity Pardubice s podobnými výsledky sčítání počítal. "Pouze u římskokatolické církve jsem nečekal tak radikální pokles, ale rozumím tomu. Reálně se života této církve účastní alespoň jednou týdně na bohoslužbách

několik set tisíc lidí. Naopak počet věřících bez náboženské příslušnosti jsem odhadoval na více než milion," říká.

Štampach zmiňuje, že v Česku je podíl lidí hlásících se k některému z vyznání nejnižší v Evropě (podle sčítání se jedná o zhruba milion a půl lidí). "Přibližují se k nám jen Estonsko a Nizozemí. Zato například v Německu se k náboženskému vyznání hlásí asi polovina obyvatel," říká religionista.

Zatímco tradiční církve mocně ztrácely, velkou oblibu zaznamenalo hnutí Jedi vycházející z filmové ságy Hvězdné války, ke kterému se přihlásilo 15 tisíc lidí. Asi jen málokdo z nich to ale myslel jinak než jako recesi

Jan Jiříčka